

La generositat del nostre "cosí" (cap. 2)

GUILLEM CUCALA

En aquest segon episodi, no vull fer referència tant a les aportacions del nostre "parent", com a la reutilització dels purins en los conreus. Purins que, ja he esmentat en el primer capítol d'aquesta sèrie, obtenim de les explotacions ramaderes.

La utilització de fems o purins en els cultius permet una economia d'adobs gens menyspreable (que miraré d'analitzar en el darrer capítol). Però cal gestionar de manera adequada aquest tipus de productes. Una mala gestió pot comportar tant problemes ambientals (contaminació de sols, aigües, etc...), com problemes agrònoms (carència i/o excés d'elements nutritius). Cal, per tant, aconseguir un equilibri entre les aportacions i les extraccions de la planta. Les aportacions serien aquelles que les plantes aboquen al sòl, mentre que les extraccions serien les que la mateixa planta absorbeix, és a dir, les que necessita per créixer. Aquests estudis es basen en tres elements fonamentals: **nitrogen**, **fòsfor** i **potassi**. En qualsevol cas, cal fer un seguiment del sòl mitjançant l'anàlisi del contingut d'estos nutrients al sòl, ja que en determinats casos la diferència entre la magnitud de les extraccions i les aportacions pot ser molt gran i, per tant, es pot produir progressivament un increment dels continguts als sòls.

Les extraccions de nutrients del sòl que efectuen els diferents cultius són funció, per una banda, del tipus de cultiu i, per l'altra, del rendiment d'estos cultius. Així podem veure, en el quadre, les extraccions dels cultius més habituals en aquestes zones.

Pel que fa referència a les aportacions, la qüestió important és que existeixen dos tipus: les aportacions provinint del sòl i les que poden provenir dels purins. Pel que fa a les aportacions provinint

del sòl parlariem del **nitrogen** com a conseqüència d'una intensificació cultural i més encara en el cas d'aportacions regulars d'adobs orgànics (fems, purins, compost, fangs, residus de collita, etc...). Les altres aportacions provinint del sòl serien les de **fòsfor** i **potassi** que, en molts casos poden ésser baixos i caldrà una aportació suplementària per tal de corregir-los.

Pel que fa a les aportacions provinint dels purins del porc cal diferenciar cada un dels components. Així, pel que fa al **nitrogen** cal dir que es caracteritza per tenir una dinàmica complexa al sòl, que pot donar lloc a una evolució ràpida entre formes assimilables i no assimilables per les plantes i també a formes susceptibles d'ésser eliminades del sòl. Aquestes formes poden donar lloc a problemes mediambientals greus per la qual cosa convé ajustar al màxim l'aportació de **nitrogen** a les necessitats dels cultius. Com el cicle del **nitrogen** és d'una complexitat important convé assessorament professional per tal d'efectuar els càlculs d'una manera adequada. Amb això vull dir que hi han aportacions per efecte directe després d'aplicar el purí directament al sòl i d'altres aportacions degudes a aplicacions d'anys anteriors (segons l'evolució de les formes nitrogenades al sòl, la velocitat de les aportacions varien). Per altra banda cal assenyalar que

també existeixen pèrdues i, per no estendre massa el tema, comentaré que hi haurien pèrdues per volatilització **-nitrogen** amoniacal-, per desnitrificació i per rentat de l'aigua de pluja quan no penetra al sòl). En quan al **fòsfor**, la major part es troba en forma mineral (fosfat bicàlcic); i pel que fa al **potassi**, diré que es troba en forma de sals minerals solubles. En conseqüència diré que tant per al **fòsfor** com al **potassi** l'eficàcia dels purins és equivalent a la dels adobs minerals.

Hi ha tot un seguit d'estudis fets, que ara no esmentaré, per tal de fer els càlculs de les aportacions d'aquests elements nutritius (**nitrogen**, **fòsfor** i **potassi**) procedents dels purins de porc i de la dosi de purí a aplicar en cada ocasió (segons el tipus de cultiu, terreny i estat del purí). Per tal d'avaluar les aportacions d'elements nutritius procedents dels purins, cal basar-se en les dades mitjanes de composició si no es disposa d'un sistema més acurat per avaluar-la; mentre que pel càlcul de la dosi s'ha de tenir cura en aconseguir un equilibri entre el que s'aporta en la fertilització i el que la planta extreu per produir (segons la parcel·la).

Esperant que tot aquest seguit d'informació hagi estat interessant vull emplaçar-vos al darrer capítol de la sèrie que espero sortirà al proper número.

Fins aviat.

CULTIU	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
pomera	2,5	0,9	3,7
perera	2,4	0,7	3,3
albercoquer	9,6	1,5	8,7
presseguer	9,6	1,5	8,7
cirerer	5,0	1,5	5,5
ametller	20,0	8,0	15,0
cítrics	3,5	0,7	4,5
vinya	7,0	2,1	9,0
olivera	15,0	4,0	20,0

Extraccions Kg/1.000 Kg de producte comercial. Font: Domínguez Vivancos (1984)

